מחוון למורה

מחוון: "צדיק אתה ממני": דוד ושאול במערה בעין גדי

🚪 **כרטיס כניסה:** (1) היו מוכנים להסגיר אותו ביד שאול (כג, יב). (2) "אל תירא", "ואתה תמלך על ישראל ואנכי אהיה לך למשנה" (כג, יז). (3) כי הגיע שליח ואמר שהפלשתים פשטו על הארץ (כג, כז-כח). לקבל כל תשובה סבירה; הכרטיס לא נבדק בציון.

1. הם רצו שדוד יהרוג את שאול ("וְעָשִׂיתָ לּוֹ, כַּאֲשֶׁר יִטַב בְּעֵינֶיךָ"). הם חשבו שה' הבטיח לדוד שימסור את אויביו בידו, ושזה היום של ההבטחה.
2. דוד כרת בשקט את כנף המעיל של שאול. אחר כך "ויך לב דוד אתו": הוא הצטער וחשש, כי זו פגיעה בכבוד המלך, "משיח ה'".
3. כנף המעיל: הוכחה שהיה יכול להרוג את שאול ולא הרג, כלומר אין לו כוונה רעה. ישפט ה': הוא משאיר את הדין והנקמה לה', ולא יפגע בשאול בעצמו. כלב מת: הוא קטן וחסר חשיבות, ולא מתאים שמלך ירדוף אחריו.
4. שאול מודה שדוד צדיק ממנו, כי דוד גמל לו טובה ושאול גמל לו רעה; שה' מסר אותו בידי דוד ודוד לא הרג אותו; ושדוד ימלוך: "וְקָמָה, בְיָדְךָ, מַמְלֶכֶת, יִשְׂרָאֵל".
5. בשני המקרים כנף מעיל היא סימן למלוכה. בפרק טו קריעת המעיל סימלה שהממלכה נקרעת משאול וניתנת לאחר, "טוב ממך". בפרק כד דוד מחזיק את כנף המעיל של שאול, ושאול אומר בעצמו "צַדִּיק אַתָּה, מִמֶּנִּי" ו"מלך תמלוך". לפי מדרש שמביא רד"ק, זה הסימן ששמואל רמז לו.
6. תשובה טובה: דוד לא רצה לפגוע ב"משיח ה'", האמין שה' ישפוט ושהוא עצמו לא צריך לקחת את המלוכה בכוח, ורצה להוכיח לשאול שאינו אויבו. עמדה מנומקת (נכונה או לא). פסוק אפשרי: "לֹא-אֶשְׁלַח יָדִי בַּאדֹנִי – כִּי-מְשִׁיחַ ה', הוּא" או "וְיָדִי, לֹא תִהְיֶה-בָּךְ". (ניקוד מוצע: נימוק 2, עמדה 2, פסוק 1.)

פרשנות מסומנת כפרשנות (מתוך ספריא). נוסח הפסוקים ממכון ממרא; שם ה' מובא בכתיב ה'. ממלכתי: שמואל א נלמד בכיתה ז' (יח-כה: יחידת בקיאות לבחירה; כו-כז להעשרה). חמ"ד: לפי מתווה תשפ"ז ספר שמואל א נלמד בכיתה ח', והיחידה מתאימה גם לה; לימוד עם רש"י, רד"ק ומצודת דוד. יש לבדוק מול התכנון השנתי של בית הספר.